TIT ONLINE AKADÉMIA

2025.

A japán naptár érdekességei

Japánban 1873. január 1-je óta használják a Gergely naptárt, előtte a rendszer a kínai naptáron alapult, melyet hivatalos ügyekben napjainkban is használnak.

Az évek nyilvántartására a Gergely naptár bevezetése óta három rendszert használ az ország:

1, a nyugati időszámítás szerintit (西暦, szeireki)
2, a japán korszakok nevei alapján (年号, *nengó*) a korszak kezdete óta eltelt évek száma szerintit
3, 1873-1945 között a császári év szerintit (皇紀, kóki) /Dzsinmu császár mitikus államalapításától számított (i.e. 660) naptár is használták, melyet már nem használnak/.

A hónapok nevei Japánban: első hónap, második hónap, harmadik hónap és így tovább. A számot a -gacu (hónap) szóval toldják meg.

Emellett a hónapoknak vannak hagyományos neveik is, melyet napjainkban pl.: a költészetben, korhű filmekben, női nevekben, beszédek köszöntőiben fordulnak elő.

A hónapok hagyományos nevei (kiejtésük és szó szerinti jelentésük):

- Január – 睦月 (mucuki – gyengédség hónap)
- Február – 如月 vagy 衣更着 (kiszaragi vagy kinuszaragi – ruhaváltás)
- Március – 弥生 (jajoj – új élet)
- Április – 卯月 (uzuki – u-no-hana hónap) /az u-no-hana egy virág/

- Május – 皐月 vagy 早月 vagy 五月 (szacuki – gyors hónap)
- Június – 水無月 (minacuki – a víz hónapja)
- Július – 文月 (fumizuki – könyv hónap)
- Augusztus – 葉月 (hazuki – levél hónap)
- Szeptember – 長月 (nagacuki – hosszú hónap)
- Október – 神無月 (kaminazuki vagy kannazuki – hónap istenek nélkül)
- November – 霜月 (simocuki – jégvirág hónap)
- December – 師走 (sivaszu – pap futás /elnevezését az év végi áldozatait és imáit végző papról kapta)

Japánban is négy évszak van, akárcsak Magyarországon, azonban a hagyományos japán kalendárium, további mikro évszakokat különböztet meg, mely a természet változásait követi. A 24 főbb időegység (sekki) a tavasz nyitányától, risshuntól (február környéke) a nagy hidegig, azaz a daikanig (január közepéig) váltakozik.

A japán precizitáshoz, aprólékossághoz hűen a 24 sekkit még 5 napos egységre osztották, melyek a 72 mikro évszakot (*kou*) alkotják. A mikro szezonok nevei Kínából erednek, de figyelembe veszik Japán klimatikus viszonyait.

1685-ben Shibukawa Shunkai (1639-1715) csillagász újraértelmezte, s Japán éghajlati viszonyaira adaptálta a kalendáriumot.

Jelenlegi formájában egy igencsak költőies körüljárása a természet permanens megújulásának pl.: a rügyfakadást követően a virág kinyílását csodáljuk, utána pár nappal a tavaszi szellőben az úton hömpölygő szirmokban gyönyörködünk. Egyik nap még a hó csillogása kápráztat el minket, nem sokkal később pedig a hó alól kibújó első zöld növények adnak számunkra életerőt. Ez az a folyamatos megújulás, számos művészeti alkotást is inspirált pl.: a wagashi nevű japán édesség elkészítését, melyet mindig szezonálisan készítenek az évszak szerinti alapanyagokból és díszítéssel.

Egy pár példa a mikro évszakok időtartamára és elnevezésére angolul: East wind melts the ice (Feb 4th - 8th), Grass sprouts, trees bud (March 1st - 5th) Peonies bloom (April 30th - May 4th), Heat starts to die down (August 28th - September 1st), Cold sets in, winter begins (December 7th - 11th), Hens start to lay eggs (January 30th - February 3rd)

források: https://sushisei.hu/wagashi-a-falatnyi-muveszet/
https://hu.wikipedia.org/wiki/Jap%C3%A1n_napt%C3%A1r
https://doufukuai.blogspot.com/2016/03/72-japan-evszak.html
képek forrásai: freepik
https://where-ever.co.uk/journal/japans-72-poetic-micro-seasons